

KAIP PADĖTI MIKČIOJANČIAJAM

Mikčiojimas – kalbos tempo ir ritmo sutrikimas, kurio pagrindinis požymis yra kalbos organų traukuliai, atsirandantys išsakant mintis.

Mikčiojimo priežastys gali būti:

- Staigios psichinės traumos (išgąstis, baimė, pernelyg džiaugsmingos emocijos);
- Ilgalaikis stresas ir konfliktinės situacijos (netinkamas auklėjimas, konfliktinės situacijos, tėvų skyrybos, nesėkmės darželyje ar mokykloje, blogi santykiai su bendraamžiais, vaiko vertimas užsiimti jam nepatinkančia veikla);
- Netinkamas vaiko kalbinis auklėjimas (dažnai tėvai nežinodami vaiko kalbos fiziologinių ypatumų, reikalauja žymiai daugiau, nei jis gali arba priešingai vaiko kalba visai nesirūpina);
- Centrinės nervų sistemos ligos ir traumos, astenizacija (silpnumas).

Dažniausiai mikčioti pradeda 2 – 4 metų vaikai intensyviu jų kalbos vystymosi laikotarpiu. Apie 80 procentų vaikų šis sutrikimas yra laikinas. Tačiau tam tikrai daliai išlieka visą gyvenimą. Lietuvoje 3 - 4 procentai žmonių turi mikčiojimo sutrikimą.

Mikčiojimas gali keistis kiekvienu momentu, priklausomai nuo asmens savijautos ir situacijos, todėl taip sunku yra spręsti šią problemą.

REKOMENDACIJOS MIKČIOJANČIOJO VAIKO TĒVAMS

- Išsiaiškinkite visus rūpimus klausimus apie vaiko mikčiojimą su logopedu;
- Namuose sukurkite ramią aplinką, laikykitės dienos režimo;
- Leiskite vaikui pačiam kalbėti, neužbaikite jo žodžių ir minčių;
- Bendraukite su vaiku lėčiau, vaikas taip pat sulėtins savo kalbėjimo tempą;
- Kalbėdami su vaiku būkite dėmesingi, žiūrėkite jam į akis;
- Jeigu vaikas kalba tuo metu, kai jūs dirbate, patikinkite vaiką, kad jo klausotės;
- Kai vaikas klausinėja apie mikčiojimą, ramiai ir geranoriškai atsakykite į jį neraminančius klausimus;
- Neverskite vaiko garsiai skaityti, dainuoti ar deklamuoti, jei jis to nenori;
- Informuokite vaiko mokytoją apie sutrikimą, papasakokite, kaip su vaiku reikėtų elgtis ir bendrauti, neakcentuojant jo problemas;
- Stenkitės kuo dažniau parodyti vaikui, kad jį mylite, vertinate ir, kad malonu su juo bendrauti.

REKOMENDACIJOS MOKYTOJUI

- Pasikalbėkite su mokinio tėvais apie vaiko problemą;
- Pasikonsultuokite su mokyklos logopedu, kaip reikėtų elgtis su mikčiojančiu mokiniu;
- Kalbėkite su mokiniu neskubėdami, dažnai sustodami;
- Jūsų lėta, sklandi kalba bus daug efektyvesnė už bet kokią kritiką ar patarimus, kaip „įkvėpk“, „neskubėk“, „nesijaudink“, „pabandyk dar kartą lėtai“ ir pan.
- Mikčiojantis mokinys klasėje turėtų atlikti žodines užduotis netgi jei jam reikėtų atlikti žodines užduotis, netgi jei jam reikėtų specialios pagalbos, tačiau būtina įvertinti, ar mokiniui tai ne per sunku. Stenkitės elgtis su juo tai pat, kaip ir su kitais klasės mokiniais. Pasikalbėkite su vaiku apie reikalavimus žodinėms pratyboms klasėje, sužinokite kokia jo nuomonė, kuo galima jam padėti.
- Suteikite mikčiojančio vaiko pasisakymams pakankamai laiko, dažnai jiems gali būti ypač sunku kalbėti.
- Drąsinkite mokinį sakyti tai, ko jis nori, netgi, jei jis užsikerta. Parodykite, kad vertinate tai, ką jis sako, o ne tai, kaip, kaip jis sako.
- Savo veido išraiška ir kūno kalba palaikykite mikčiojantį mokinį, parodykite, kad klausotės jo kalbos turinio, o ne tai kaip jis kalba.
- Atidžiai klausykitės mokinio, kad jam nereikėtų skubėti išsakyti savo minčių. Nekritikuokite, nepertraukite vaiko kalbos, neužduokite daug klausimų.
- Pagirkite jį ne už sklandžią kalbą, o už įdomų pastebėjimą, pasakojimą ir t.t.
- Parodykite vaikui, kad priimate jį tokį, koks jis yra.
- Išsiaiškinkite, kaip kiti mokiniai reaguoja į mikčiojantį klasės draugą. Patarkite jiems, kaip bendrauti, kad draugas nesijaustų atstumtas.
- Paskatinkite mokinius siekti gerų kalbėjimo manierų (ypač bendraujant su mikčiojančiu): nepertraukti pokalbio, nepabaigti pašnekovo minčių, įdėmiai klausyti.

Parengė logopedė Elvyra Noreikienė